

Психологічні особливості прояву лідерства в молодіжній соціальній групі

Магістрант: Корейба І.А.

студентка гр.ПВШ-2020д

Науковий керівник: Шпортун О.М.

доктор психологічних наук, професор.

□ Об`єкт дослідження:

прояв лідерства в молодіжній соціальній групі.

□ Предмет дослідження:

психологічні особливості прояву лідерства в молодіжній соціальній групі.

□ Мета дослідження:

теоретично обґрунтувати, експериментально виявити психологічні особливості лідерства у молодіжній соціальній групі, розробити та апробувати програму цілеспрямованої роботи на розвиток лідерських якостей.

Завдання дослідження:

- 1. На основі теоретичного аналізу вітчизняних та зарубіжних дослідників визначити поняття лідерства, здійснити і проаналізувати психологічні особливості лідерства в молодіжній соціальній групі.
- 2. Експериментально дослідити психологічні особливості прояву лідерства та проаналізувати лідерські здібності та лідерські якості в молодіжній соціальній групі.
- 3. Обґрунтувати, розробити та апробувати систему цілеспрямованої роботи на розвиток лідерських якостей, після реалізації програми.

Методи дослідження:

Теоретичні методи:

- - теоретичний аналіз,
  - - систематизація,
  - - абстрагування,
  - - синтез.
-

Методи дослідження:

Емпіричні методи:

- - методика «Експрес-тест самооцінки лідерства»;
- - методика дослідження лідерських якостей М.Рожкова;
- - методика -діагностика лідерських здібностей Є.Жарікова, Є.Крушельницького;
- - методика схильності до певного стилю керівництва П.Ільїна;
- - методика спрямованості особистості В. Смекал, М. Кучер.

База дослідження і характеристика вибірки

- Базою дослідження є Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна». Для участі у дослідженні було залучено 83 студента ($n = 83$ осіб) 2-3 курсів спеціальності «Психологія», віком від 20 до 22 років.
- Дослідження було проведене методом тестування, яке проводилося за допомогою комплексу діагностичних методик.
- У процесі виконання роботи використовувався статистичний аналіз одержаних результатів, який проводився за допомогою електронних таблиць MS Excel, а також за допомогою комп'ютерної програми для статистичної обробки даних SPSS Statistics 17.0. програми SPSS.
- Для проведення тренінгової програми по підвищенню рівня розвитку лідерських якостей молоді, вибірки випадковим чином було розділено на контрольну та експериментальну групи, чисельність кожної з яких становила 22 особи.

Лідерство, лідер в молодіжній соціальній групі

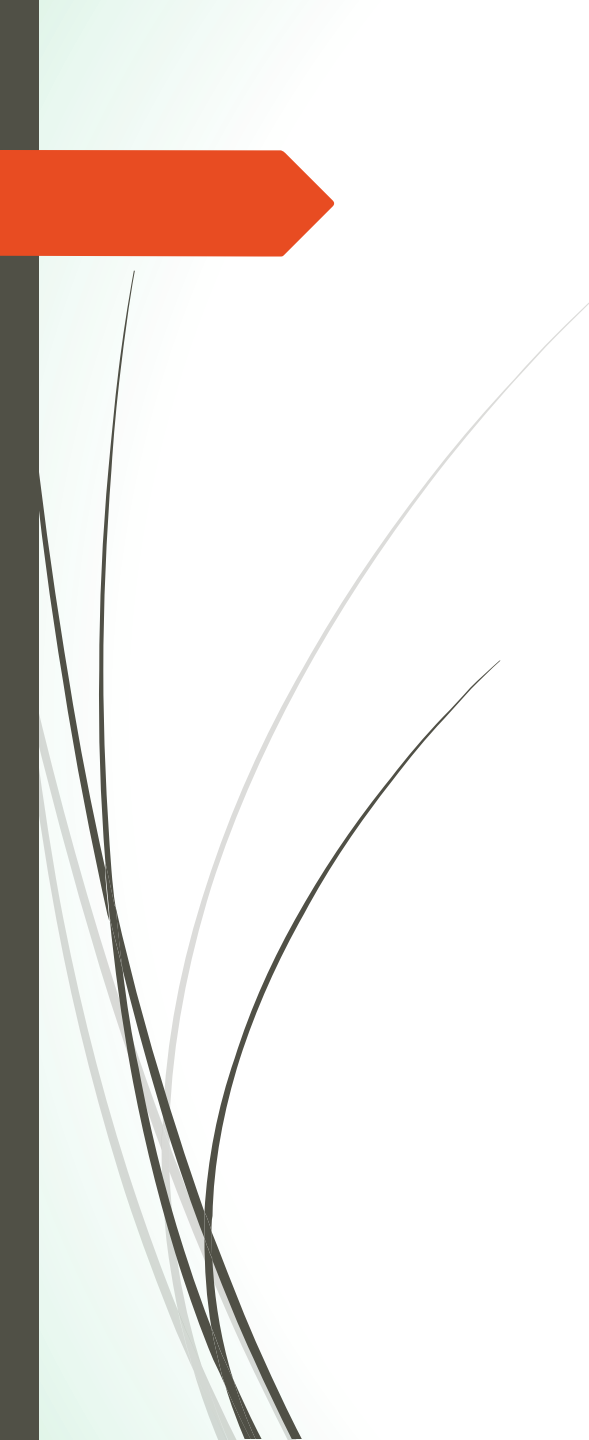
- **Лідерство** – це соціально - психологічний процес організації, управління спілкуванням і діяльністю членів групи, здійснюваний суб'єктом, тобто лідером, який наділений певною владою, щоб повести членів групи за собою для досягнення спільних визначених цілей.
- **Лідер** в молодіжній соціальній групі – особа, яка має організаторські здібності і психологічну владу над підлеглими, це той член групи, який домінує в порівнянні з іншими членами групи і виявляє наполегливість у досягненні мети групи.

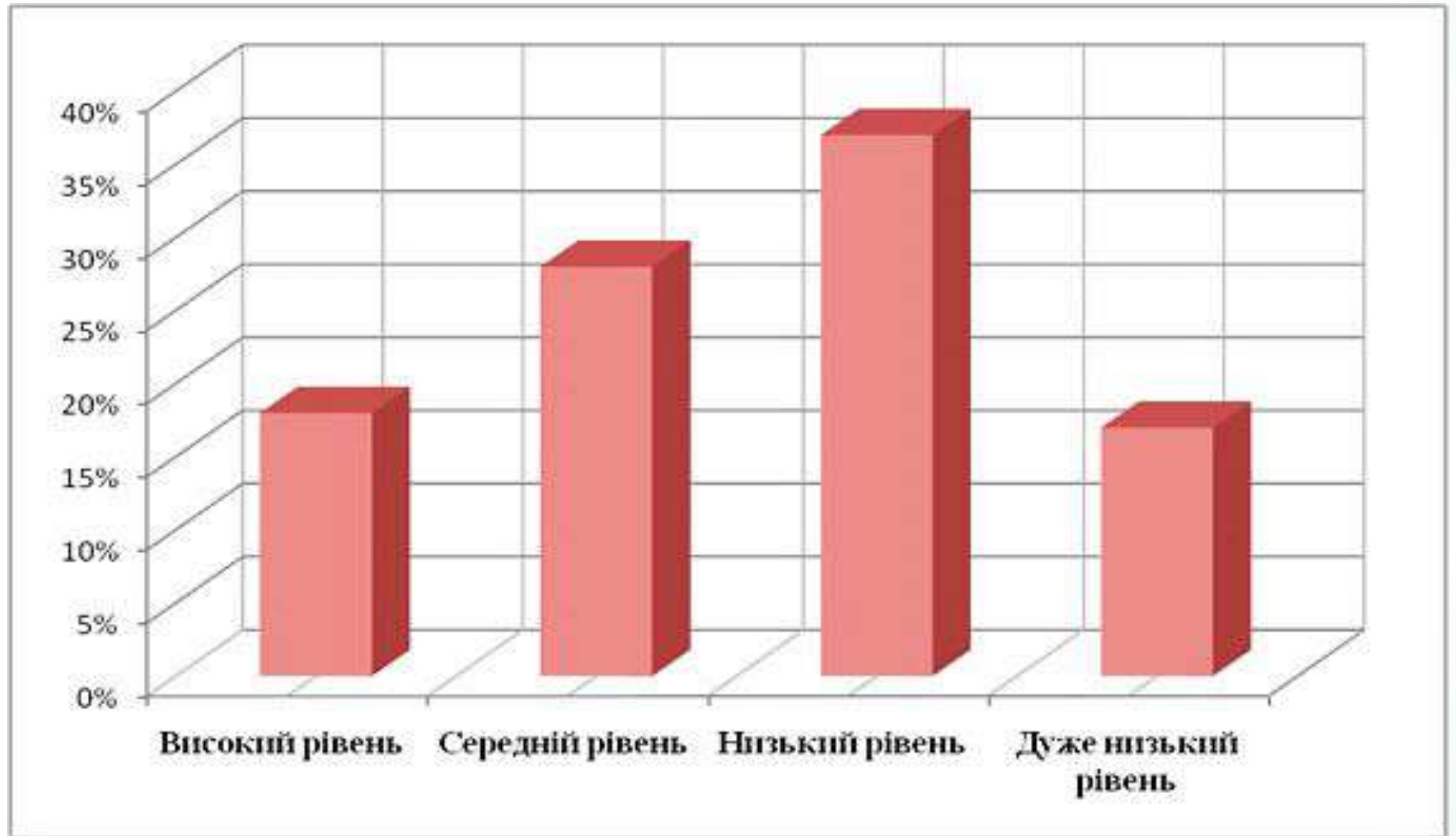
Теоретичні моделі лідерства

- Ситуативна модель керування Ф.Фідлера;
- Модель «Шлях-Мета» Т. Мітчела і Р. Хауса;
- Модель лідерської поведінки Р.Танненбаума та У.Шмідта;
- Модель Д. Стінсона та Т. Джонсона;
- Модель прийняття рішень Врума–Йеттона–Яго;
- Модель керівництва малими групами С. Багрецова, К. Оганяна, В. Львова та В. Наумова;
- Теорія рис Р. Стогділла, Р. Манна.

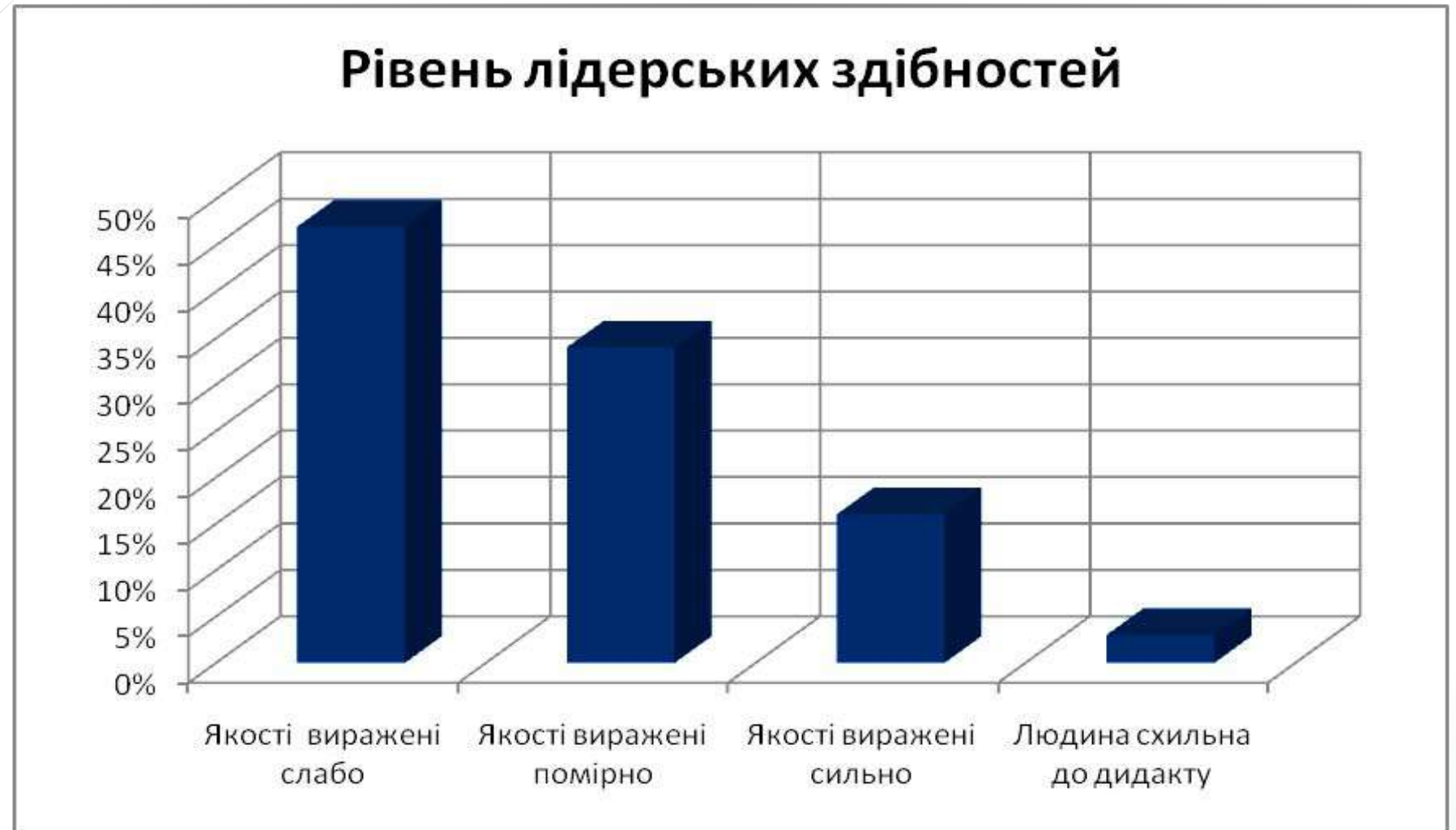

-
- У вирішенні першого завдання дослідження був зроблений висновок про складність і неоднозначність проблеми лідерства та існування великої кількості підходів і напрямів дослідження, а також наявність полеміки між науковими школами щодо визначення, природи та розвитку лідерства.
  - У вирішенні другого завдання дослідження були отримані наступні результати:

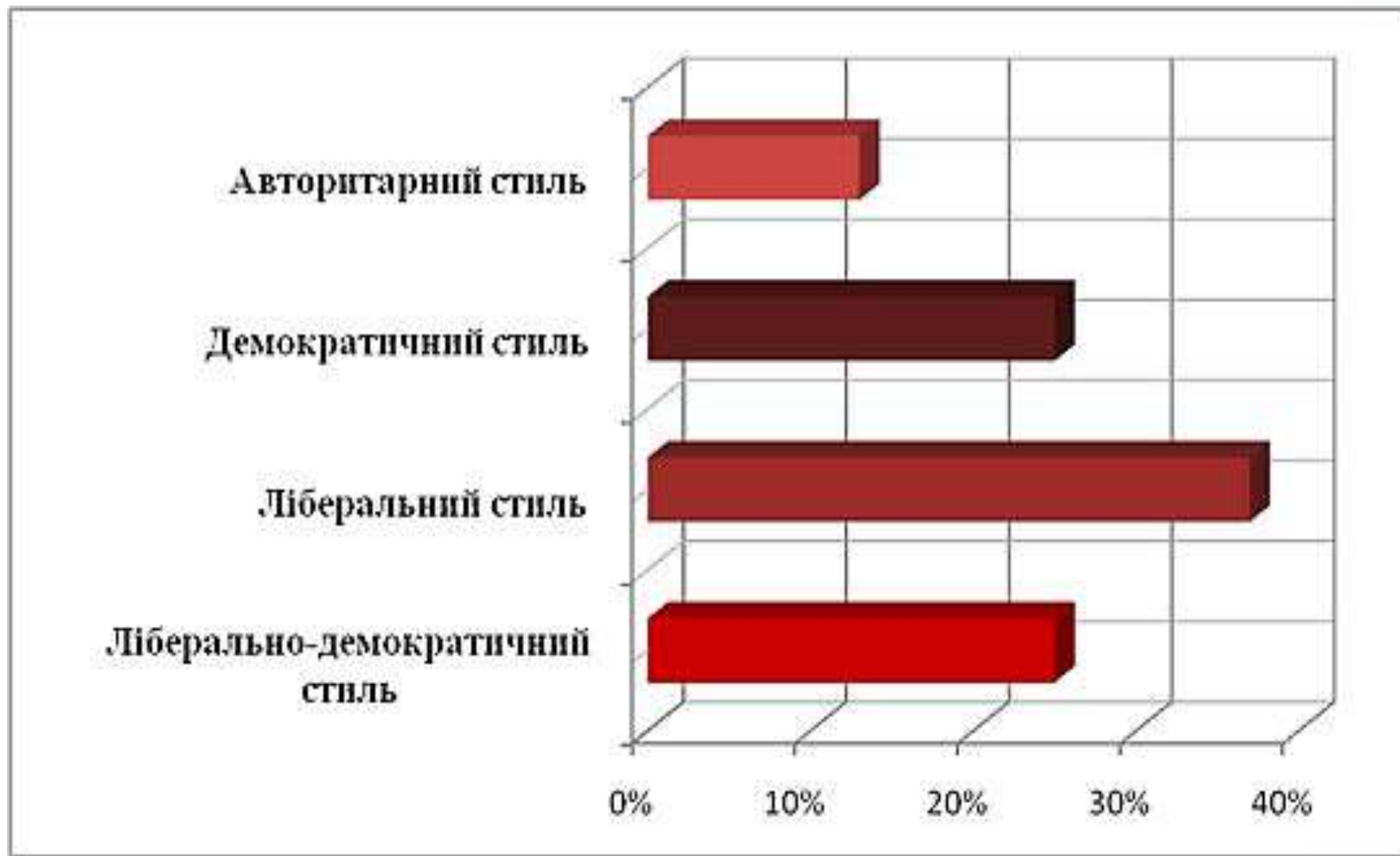
Результати дослідження за методикою «Дослідження самооцінки лідерства»

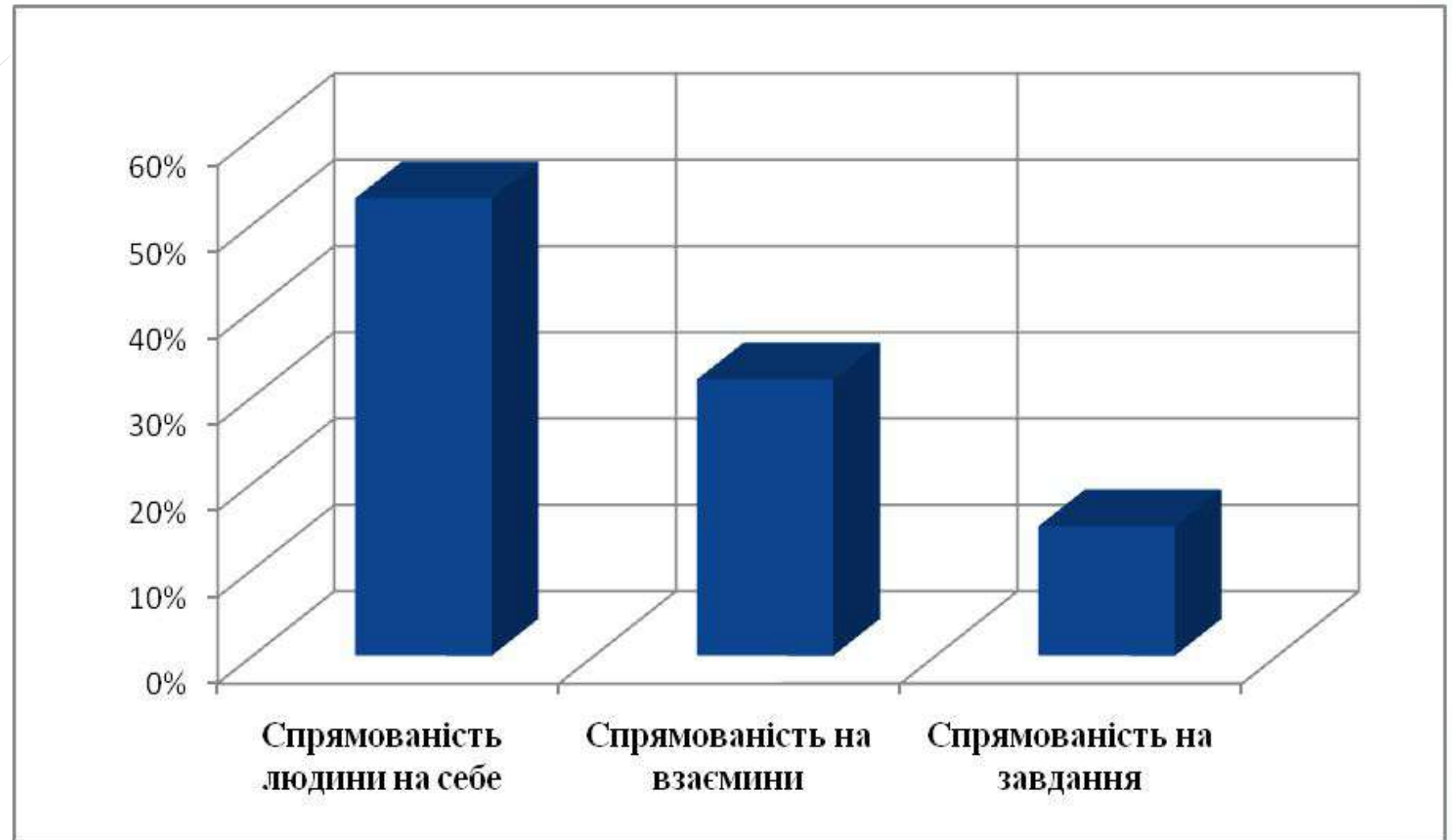
**Результати дослідження за методикою
«Діагностики визначення лідерських здібностей»
(Жарікова Є., Крушельницького Є.)**

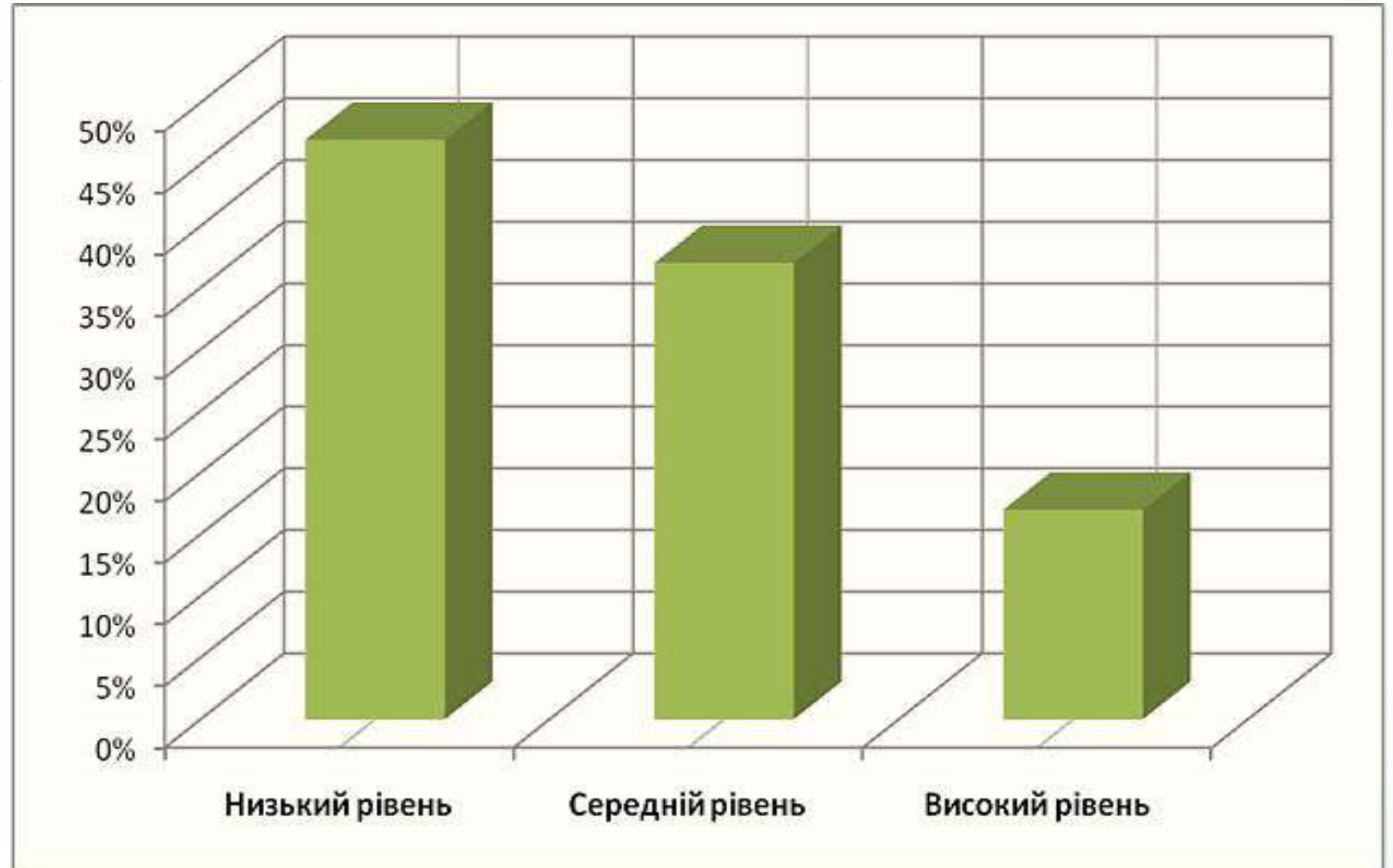
Результати дослідження за методикою
«Схильність до певного стилю керівництва» (Гльїн Є.П.)

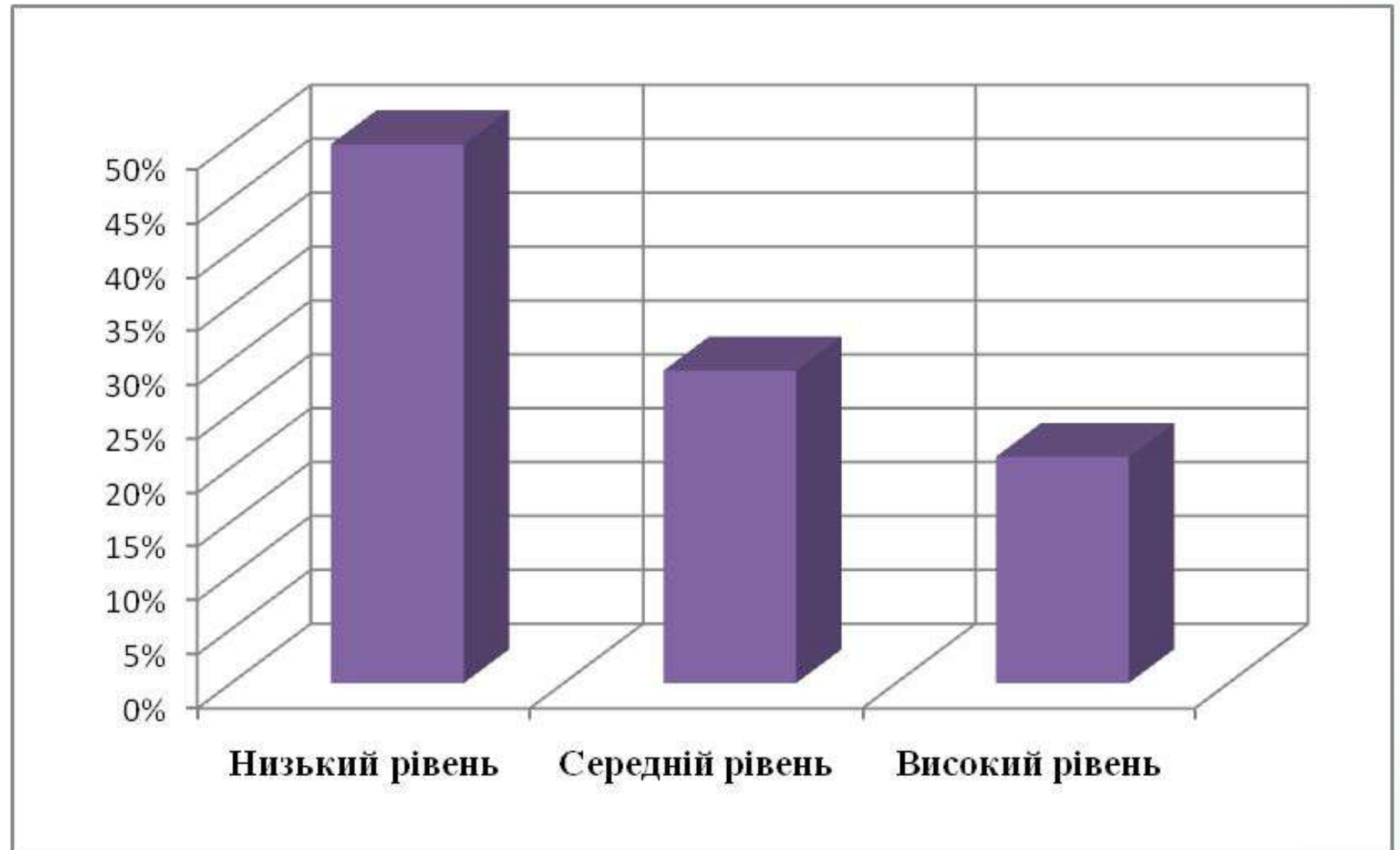
Результати дослідження за методикою «Спрямованість особистості» (Смекал В. та Кучер М.)

**Результати дослідження за методикою «Дослідження лідерських якостей»
М.Рожкова, за шкалою «Рівень організаторських здібностей».**

**Результати дослідження за методикою «Дослідження лідерських якостей»
М.Рожкова, за шкалою «Вміння вирішувати проблеми»**

Модель формувального експерименту

Дослідження прояву лідерства в молодіжній соціальній групі за комплексом методик

Розробка тренінгової програми для підвищення рівня лідерських якостей і здібностей.

Створення випадкової вибірки: контрольної та експериментальної групи

Проведення тренінгової програми.

Повторне тестування у контрольній та експериментальній групі за комплексом методик, підібраних на початку дослідження.

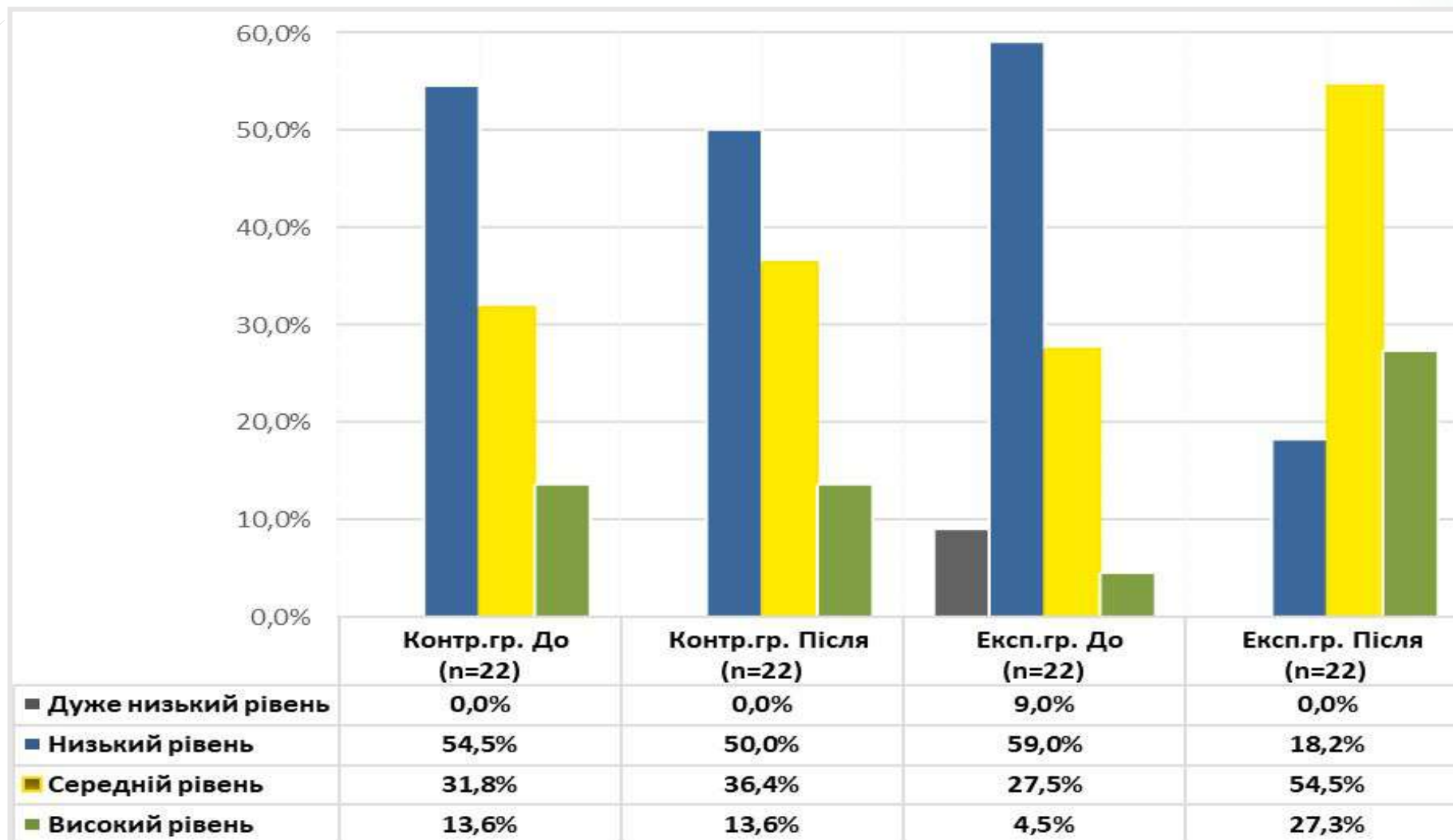
Порівняння показників у групах до і після тренінгової програми.

Висновки.

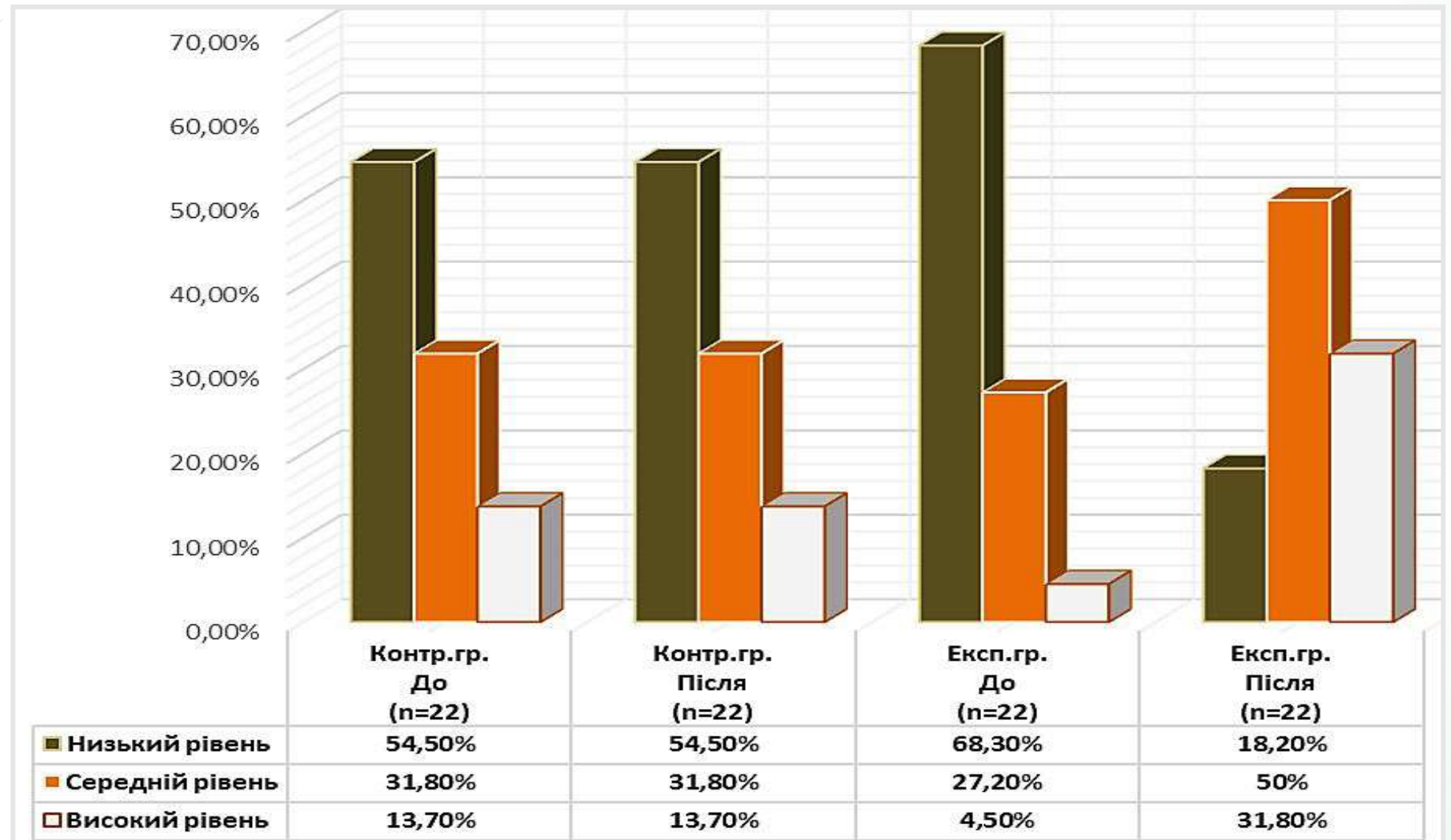

Результати формувального експерименту.

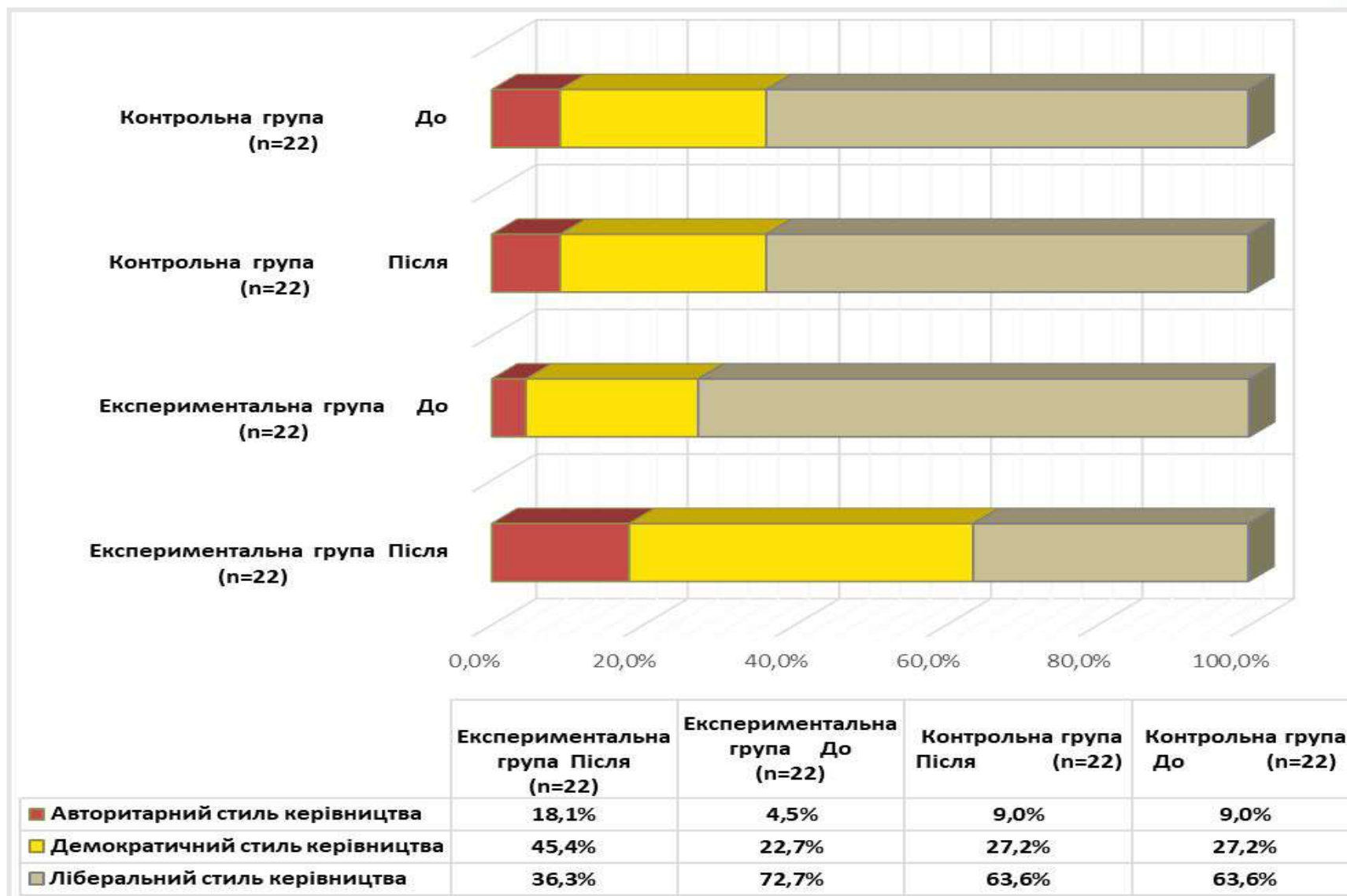
Результати досліджуваної вибірки за методикою «Дослідження рівня самооцінки лідерства»

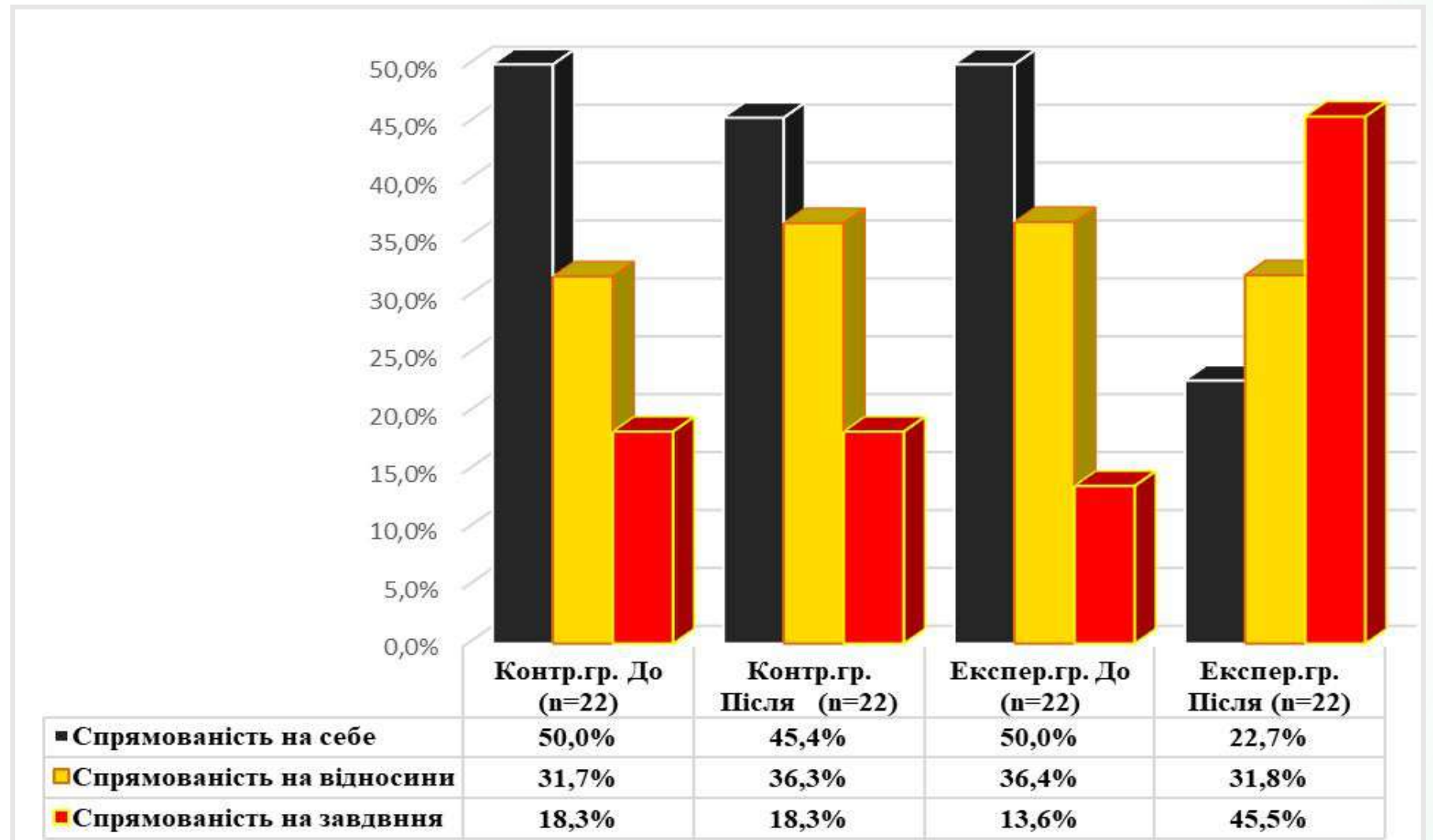
Результати досліджуваної вибірки за методикою
«Дослідження лідерських здібностей» (Жаріков Є., Крушельницький Є.)

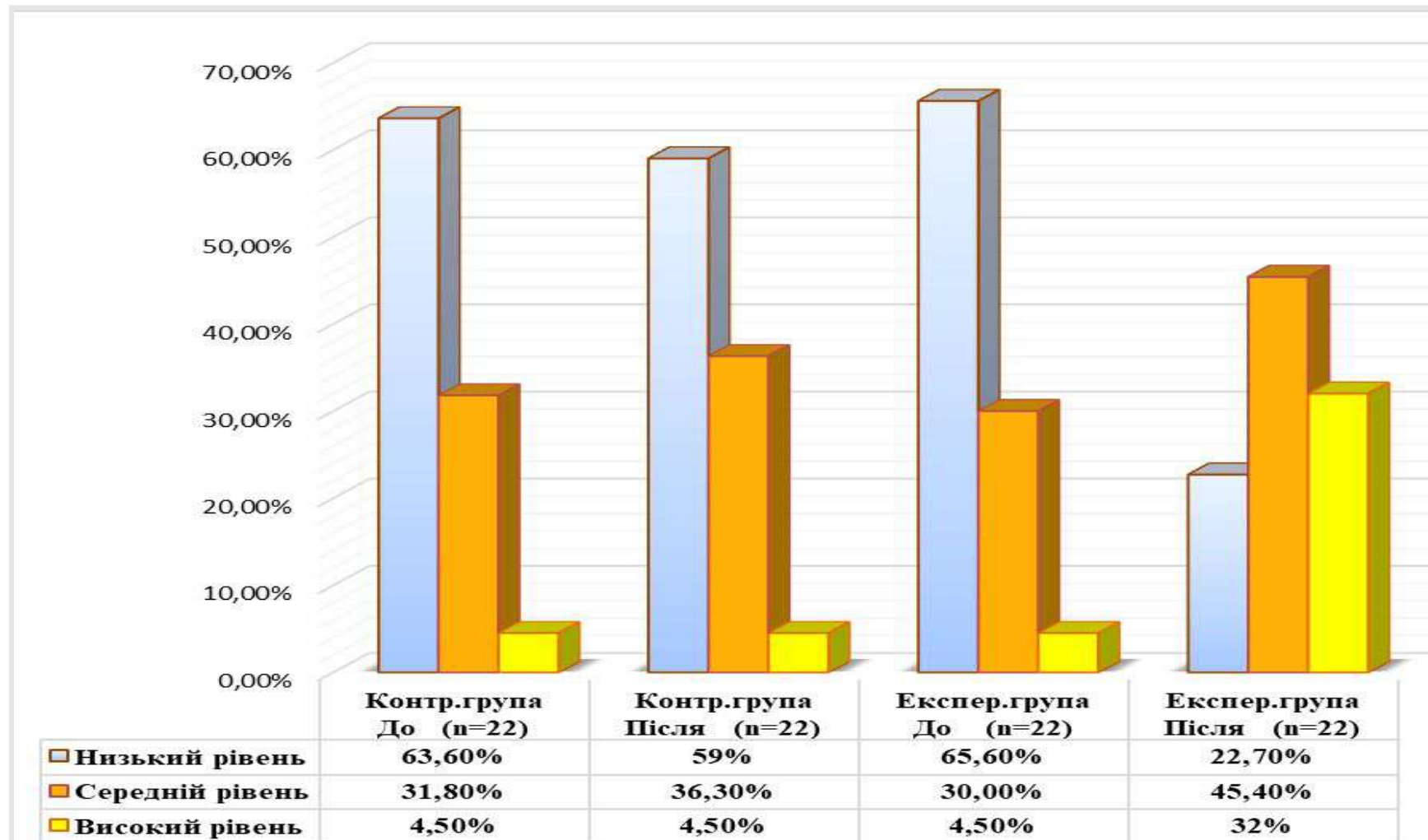
Результати досліджуваної вибірки за методикою «Схильність до певного стилю керівництва» (Ильїн Є.)

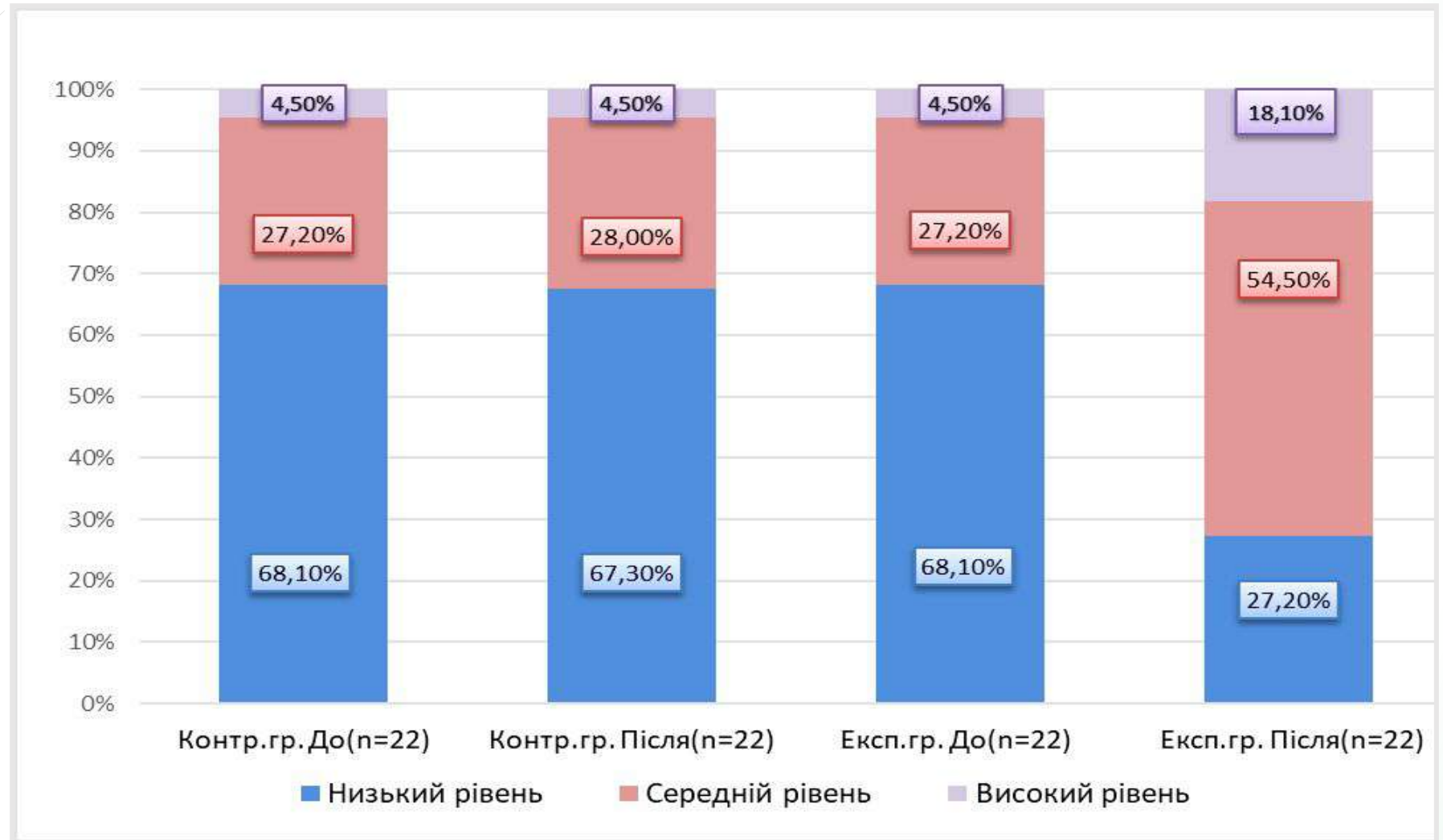
Результати досліджуваної вибірки за методикою «Спрямованість особистості» (Смекал В., Кучер М.)

Результати досліджуваної вибірки за шкалою
 «Рівень організаторських здібностей»,
 методика «Дослідження лідерських якостей» (Рожков М.)

Результати досліджуваної вибірки за шкалою «Вміння вирішувати проблеми», методика «Дослідження лідерських якостей» (Рожков М.)

ВИСНОВОК

Досліджувані студенти, які взяли участь у тренінговій програмі, покращили рівень лідерських здібностей, виявили та розвинули особистісні якості лідерства.

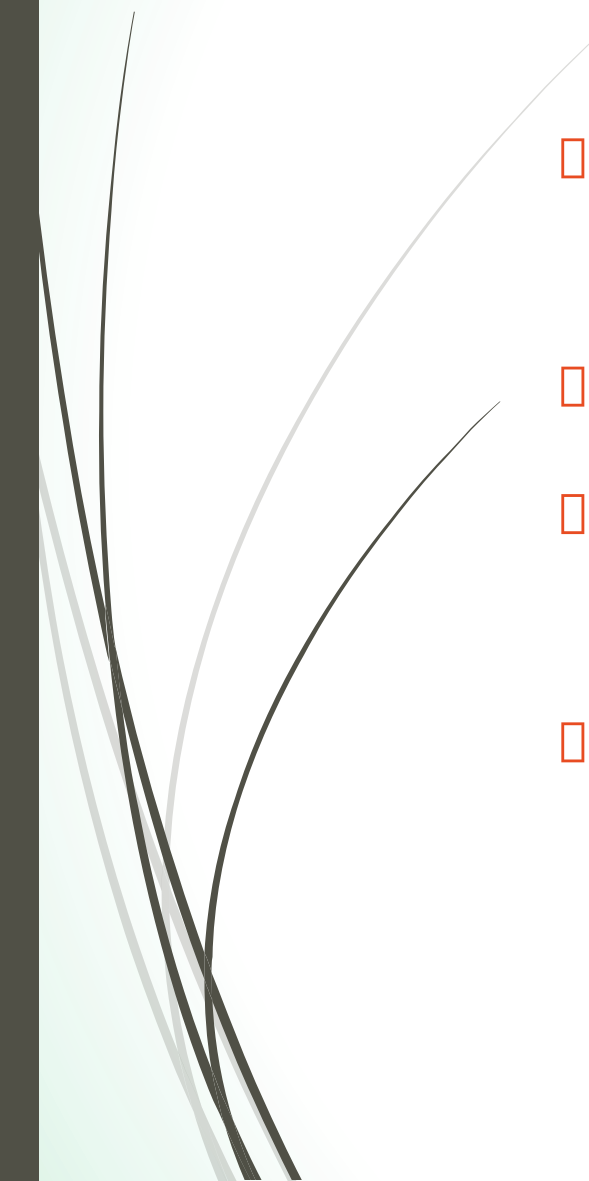
У студентів експериментальній групі підвищився рівень усвідомлення мети, появилось вміння самостійно вирішувати проблеми, вміння працювати в колективі, проявилися організаторські здібності та підвищився рівень лідерських здібностей. Особистості після проведення тренінгової програми стали більш впевненими у собі.

Такі результати вказують на ефективність тренінгової програми, а також підтверджують гіпотезу даного дослідження про те, що при формуванні лідерства в молодіжній соціальній групі, основними психологічними особливостями прояву лідерства є: високий рівень самооцінки, ставлення до успіхів і невдач, креативність, гнучкість у спілкуванні з іншими людьми, висока мотивація.

Перспективи

Перспективи даного дослідження складаються з:

- вивчення психологічних відмінностей між лідером молодіжної соціальної групи та досвідченого керівника певної структурної одиниці;
  - вивчення прояви самобутності в творчій діяльності лідера;
  - вивчення етапів становлення особистості та виявлення важливих періодів розвитку лідерського потенціалу;
  - у створенні нових тренінгових програм і методик для прояву та розвитку лідерських якостей особистості у молодіжних соціальних групах.
-

The image features a light green background. On the left side, there is a dark grey vertical bar with a white arrow pointing right. Below the arrow, several thin, curved lines in shades of grey and white sweep across the space. In the center, a large, light green rectangular box with a thick orange border is positioned. Inside this box, the text "Дякую за увагу!" is written in a bold, black, serif font, arranged in three lines. The box has a slight shadow underneath it, suggesting it is floating or resting on a surface.

**Дякую
за
увагу!**